

**Unntatt offentlighet,
§15**

Deres referanse:

Vår referanse:
19/21524

Sted, Dato
Oslo, 23.10.2019

SVAR PÅ FORESPØRSEL VEDRØRENDE TERSKELVERDIER

Politidirektoratet viser til henvendelse vedrørende terskelverdier fra Rusreformutvalget av 26. august 2019. Politidirektoratet har blant annet innhentet svar fra Seksjon for narkotikaanalyse ved Kripos. I tillegg ønsker vi å løfte frem noen sterke bekymringer vi har knyttet til en eventuell rusreform.

Utfordringer knyttet til vurdering av stofftype, styrkegrad og brukerdoser:

Narkotika kommer ikke med varedeklarasjon, og en visuell undersøkelse på stedet er ikke tilstrekkelig til å fastsette verken stofftype eller styrkegrad. Svært mange narkotiske stoffer foreligger i pulverform, i ulike fargevariasjoner av hvitt, gult og beige. Alle pulverstoffer kan forekomme i ulike fargevariasjoner avhengig av produksjon, tilsetningsstoffer etc. Det siste tiåret har det kommet en rekke nye stoffer på markedet, såkalte NPS, der mange av stoffene er regulert som narkotika, mens noen faller utenfor narkotikadefinisjonen.

Selv om interessen for NPS virker å ha avtatt noe de siste par årene, dukker det allikevel årlig opp helt nye stoffer vi ikke har sett før, og narkotikamarkedet har blitt veldig komplekst. Mange av de nye stoffene foreligger i pulverform, og mange er svært potente. En rekke fentanylanaloger og syntetiske cannabinoider er eksempler på stoffer der en svært liten mengde skal til for å gi rus, og grensen mellom rusgivende og dødelig dose kan være svært liten. Det er også ofte produkter på markedet som inneholder andre virkestoffer enn det omsettes som, enten istedenfor det forventede virkestoffet eller i tillegg til.

Rundt 2010 var det nesten ikke MDMA på markedet, men det ble omsatt en rekke tabletter som ga seg ut for å være MDMA, men som hadde annet virkestoff. Omsetning av det potente stoffet PMMA som amfetamin eller MDMA var opphav til en rekke dødsfall i Norge i 2010-2011. Sporadisk dukker det fortsatt opp slike beslag. Omsetning av fentanylanaloger i tabletter merket Xanax har forårsaket flere dødsfall de siste årene. Flere land i Europa melder om tilfeller der fentanylanaloger selges som heroin eller er blandet i andre pulverstoffer som heroin og kokain¹. Foreløpig har Kripos imidlertid bare avdekket ett slikt beslag i Norge.

¹ http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/11485/20193286_TD0319444ENN_PDF.pdf, hentet 21.10.19

Politidirektoratet

I tillegg til det rusgivende stoffet THC, inneholder cannabis også det psykosedempende stoffet CBD. Mens THC-innholdet i cannabis har økt kraftig de siste årene, har mengden av CBD holdt seg relativt konstant. Dagens produkter med høyt THC/CBD-forhold kan gi økt risiko for å utvikle psykoser sammenlignet med de produktene som var på markedet for 10-15 år siden der THC/CBD-forholdet var mer balansert³.

Det vil med andre ord være umulig for politipatruljen å vurdere stofftype, styrkegrad og antall brukerdoser basert på en visuell vurdering. Det finnes en del tester og utstyr på markedet for å screene narkotika på stedet. Kripos har begrenset egen erfaring med slike tester, da det utstyret og de metodene som benyttes i laboratoriet har helt andre kapasiteter og nøyaktighet og krever spesialistkompetanse og egnede laboratorielokaler.

Den kjennskapen vi imidlertid har til screeningtester, er at de kan gi både falske positive og negative resultater. Testene fungerer spesielt dårlig på stoffer i blanding, dvs. når det ikke er renstoff eller stoff med særlig høy styrkegrad. Internasjonalt er det også viet stor oppmerksomhet til sikkerheten for førstelinje i politi og tollvesen knyttet til beslag av ukjent materiale som kan være svært potent.

Det å eksponere stoff åpent for testing på stedet, kan medføre helserisiko for tjenestepersonell. Kripos' laboratorium har for flere år siden lagt om sine rutiner og behandler alt materiale i avtrekkskap, og ved mistanke om spesielt potente stoffer brukes også åndedrettsvern. Analyseinstrumenter til ikke-destruktiv testing gjennom emballasje har høy pris, uten at de instrumentene Kripos har fått demonstrert har vist tilfredsstillende identifisering, heller ikke av vanlige beslag og stoffer.

Rusreformutvalget stiller også spørsmål om det er grunn å anta at personer som kjøper narkotika til egen bruk vil tilpasse mengden de kjøper dersom det fastsettes en kvantitativ minimumsgrense for at straffeansvar skal utløses. Politiet mener det er stor grunn til å anta at nettopp dette vil skje. Erfaringer, både nasjonalt og internasjonalt, viser også at narkotikaselgere tilpasser mengden de til enhver tid besitter for salg, er tilpasset minimumsgrense. Dette skaper større utfordringer knyttet til omsetning av narkotika.

Politiet mener også, med bakgrunn i erfaring, at en persons konsum kan påvirkes av hvor mye som besittes på en gang. Flere faktorer spiller imidlertid inn her, blant annet stofftype og om vedkommende har utviklet rusavhengighet.

Politidirektoratet ønsker avslutningsvis å uttrykke sterk faglig bekymring for hvordan en eventuell avkriminalisering og innførsel av terskelverdier vil slå ut i forhold til kriminalitetsbildet spesielt. Politiets egen trusselvurdering viser at narkotikaomsetning er livsnerven i kriminelle nettverk og organiserte kriminelle miljøer i Norge. Dette er også situasjonen i andre land. Blant annet retter rapporten "De achterkant van Amsterdam"⁴ sterk kritikk mot Amsterdams liberale ruspolitikk, og at denne politikken tilrettelegger for byens kriminelle nettverk.

³ <http://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/11391/TDAU19001ENN.pdf>, hentet 22.10.19

⁴ De achterkant van Amsterdam; 2019

Tabell 1.

	Rusdose ¹ (mengde renstoff)	Styrkegrad i analyserte beslag 1. halvår 2019				Brukerdose ² tilsvarende 1 rusdose for stoffblandinger av ulik styrkegrad:			
		Gjennomsnitt	Høy	Lav		Gjennomsnittlig styrkegrad	Høy styrkegrad	Lav styrkegrad	
Hasj ³	25 mg	28 %	46 %	1 %		0,36 g	0,22 g	10,00 g	
Marihuana ⁶	25 mg	12 %	20 %	2 %		0,83 g	0,50 g	5,00 g	
Heroin ⁴	10 mg	15 %	57 %	4 %		0,07 g	0,02 g	0,25 g	
Fentanyl	0,15 mg								
Amfetamin/metamfetamin	50 mg	29 %	100 %	2 %		0,17 g	0,05 g	2,50 g	
Kokain	50 mg	60 %	95 %	8 %		0,08 g	0,05 g	0,63 g	
MDMA pulver	150 mg	88 %	92 %	57 %		0,17 g	0,16 g	0,26 g	
MDMA tabletter	150 mg	160 mg/tablett	249 mg/tablett	99 mg/tablett		ca. 1 tablett	0,6 tablett	1,5 tablett	
Alprazolam	1 mg	2 mg/tablett				0,5 tablett			
Diazepam	15 mg	10 mg/tablett				1,5 tablett			
Klonazepam	1,5 mg	2 mg/tablett				1,33 tablett			

¹ En rusdose er den dosen av et virkestoff med 100 % styrkegrad som anses å medføre psykomotorisk påvirkning svarende til ca. 1 promille alkohol i blod, jfr. <https://www.regjeringen.no/contentassets/2b19347b73dd45d0b523f1dd19ac9154/n-0558b-revidering-av-forskrift-om-faste-grenser.pdf>, hentet 21.10.19

² En brukerdose er av et stoff er den mengden av en stoffblanding en bruker inntar pr. gang. Dette er ikke en klart definert mengde, men varierer svært mye både ut fra stoffblandings styrkegrad, men også fra en bruker til en annen. En avhengig, erfaren bruker vil bruke vesentlig høyere brukerdoser enn en uerfaren, ikke tilvendt bruker. De brukerdosene som er angitt i tabellen for ulike styrkegrader av stoffblandinger kan derfor være for store for en ikke tilvendt bruker, eller dersom det ønskes en svak rus. En tilvendt bruker som ønsker en sterk rus kan bruke doser som er flere ganger større.

³ Ved cannabisrøyking tas ca. 20-37 % av THC-innholdet opp, resten ødelegges ved pyrolyse eller går ut i rommet, jfr. <https://tidsskriftet.no/2009/01/oversiktsartikkel/passiv-rovking-av-cannabis-hva-skal-vi-tro> og <https://tidsskriftet.no/2011/03/oversiktsartikkel/cannabis-og-urinprover>, hentet 21.10.19. I beregningene i tabellen er det forutsatt at 25 % av THC-innholdet tas opp.

⁴ Rusdose heroin ved injeksjon, Jfr. HR-2011-01957.